

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sapiente Fructuoso Epistolares Libri quinque

Bonifacio, Juan

Ingolstadii, 1606

VI. Cuidam de obiurgatione lenienda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51159](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51159)

qui ambureret, sed qui illuminaret, &
 colluceret, quo territi hostes fugerint,
 obsidionemq; dissoluerint. In scholis
 declamandi ars huiusmodi specta-
 cula non reiicit. Itaq; cum nostri di-
 scipuli pro morte, contra mortem,
 proximè declamassent, & qui mortis
 accusator erat, mortis imaginem ostē-
 dit, vt tetra horribilisq; figura ora-
 tionum fidem faceret, qui morti deinde
 patrocinatus est, Christi in cruce con-
 fixi effigie monstrata, quæ in mortem
 aduersarius conuitia congesserat, ar-
 gute confutauit, spectaculum specta-
 culo reddidit, eiq; à cuncto confessu
 ingens plausus est datus, nemoque in
 tanto numero fuit, quin vtriusque
 orationis opportunitatem laudaret.
 Declamationes mittemus ad te, cum
 iam primùm se tabellarij dabit occasio.
 Vale.

C V I D A M,

De obiurgatione lenienda.

Nemo eorum, qui concionan-
 tur ardentius, non se præ-

D d 2   clare

clarè gerit, si cùm hortetur vniuerso
 loqui tamen cum singulis videatur
 vt hoc prædicabile, gloriosumq; du-
 mus, sic accusabile esse censemus,
 vnum duntaxat Christianus orator
 reprehendat. Nihil enim magis turpe
 perniciosum, tum esse solet inuicem
 quàm vt in concione, quæ omnium
 communis est, priuatis vtamur vel
 iurgationibus, vel querelis. Ex hoc
 fonte inimicitia nascuntur, populi
 admurmuratio existit, & eius, qui
 tatur, in eum, qui notauit, capitalis
 odium exardescit. Igitur quæ de
 * uenda temeritate, de leuitate fugien-
 da, iracundia comprimenda, vitione
 vitanda præcipere aliis concionator
 solet, sibi etiam eadem illa præscribit
 quæ de prudentia & grauitate legitur
 libris, sibi præcipuè dicta existimet
 neque apud alios tantum, sed secum
 etiam loqui ipse condiscat. Quidam
 enim leues, ventosiq; natura quæ ar-
 diunt, facile credunt, quæq; in ipsos
 vno dicta sunt durius, in suggestis re-
 ciscuntur, feruntur iracundia præce-
 pto

Liber quartus.

ites, neque à seipsis facile impetrant,
quo ingenio sunt, vt moræ interposi-
tione rem totam maturiùs, pruden-
tiusq; perpendant. Ita fit vt multo sit
turpior qui reprehendit, quàm qui
peccauit. Nec enim faciendum con-
cionatoribus est, vt quidquid incre-
pauerit, vocibus & clamoribus templa
conturbent. Indignari, stomachari,
excandescere quid attinet, si qui au-
diunt, non iustitiæ & veritatis amori,
non pio dolori, non religionis diuinæ
laude studio, sed iracundiæ, vin-
dictæque ascribunt, assignant, attri-
bunt: negant ita loqui, ac furere eius
prole, qui virtutem sitiât, sed qui suum,
dolorum vlciscatur. Itaque morosi,
verbiq; concionatores non eos tan-
tum abalienant, quos temerè repre-
hendunt, sed apud illos etiam offen-
dunt, quos nunquam in mentem ve-
nerat, obiurgare. Quis enim non ab
illo refugiat, quem esse videt iracun-
tum, trucem, iniuriarum, quas vel sit
passus, vel suspicatus, acerbum vltro-
que, criminationibus aures patefa-

cientem, & ad id, vnde querelantur, ne
 offensionum, confusurrationum
 quis se ventus ostenderit, credulitate
 tis, vel potiùs crudelitatis, obiurgationis & vindictæ vela pandentem.
 Cum S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus Cardinalis Ragusini acceptoris sui conciones miris laudibus extulisset, illud vt complementum adiecit, fuit, inquit, vitiorum seuerus sed tamen honestus obiurgator. Nestum appellauit, quòd nihil in causa diceret, nihil nisi ita vt decere quod ipsum decere caput est vt apud Ciceronem Crassus. De vniuersitate morum, de vitæ licentia regionis, locique rebus, studiis, consuetudinibus, flagitiis, de vitiorum generibus non à quouis docentur, concionator est, sed à probatis, latinisque hominibus. Nec enim de media turba, triuioque habent fides est, querelas deferenti, vel cogitationes, vel somnia nuntiati. Vt verò vir vnus, foemina vna, liauè, aut domus denique vna

*Vide Anto.
 3 p. bisp. tit.
 23. c. 11.
 memb. 3.*

erelatur, non finit humanitas, vetat pru-
 dentia, charitas dissuadet. *Nullum laesi,*
 Hieronymus ait, *nullius nomen mea scri-*
ptura designatum est, neminem specialiter
meus sermo pulsauit. Generalis de vitiis
disputatio est. Quid Tullius? vestra, in-
quit, admurmuratio facit quiritas, vt ag-
noscere videamini qui hac fecerint, ego au-
tem nomino neminem, quare irasci mihi ne-
mo poterit, nisi qui ante de se voluerit confi-
teri. Multa eiusmodi sunt, vt ad concio-
 natorem eorum reprehensio nõ per-
 tineat, multa etsi accidant, non conti-
 nuò exagitanda pro concione sunt,
 multa reprehensionem priuatam, ma-
 gis quàm publicam postulant. Urbem
 dux quidam & Christianus & fortis in
 Africa ceperat, expugnatque felici-
 ter, illaq; victoria contentus longiùs
 progredi cum victore exercitu noluit:
 egre illud ducis consilium milites
 ferre, imperatorem accusare, timidi-
 tatis arguere, intempestiuam cessatio-
 nem illam dicere, fremere, indigna-
 ri, quòd illustrissimæ victoriæ adipi-
 scendæ è manibus elaberetur occasio.

D d 4 Con-

*Epistola
ad Nepe-
tian.*

*Pro lege
Manilia.*

Concionator, qui in illo erat exercitator
 vir & religiosus & grauis, milites dicitur esse
 & loqui & sentire ratus imperatoris dicta c
 ignauiam (hic erat dux Brigantiorum)
 ab Emmanuele rege ei bello praesentum vt
 ctus) è suggesto vituperat, imperatoris ma
 riq; mandat, vt belli reliquias per se
 quatur, vrbes, quæ præterea capiebantur, per
 restabant, obsideat, capiat, expugnet locu
 quid ergo consequutum est? quid illi
 concionator ille bellicosus & pugnax bene qui
 tando profecit? Nempe illud, se vt princip
 perator ipse, qui aderat, è sella deorsum que e
 deret, declamationem declamationem c
 redderet, consilij causam exponeret, quæque
 quæ est permultis visa probabilis. Per mi
 rimis enim cunctando rem meliorem r
 geri persuasit. Molestè, credo, concionatori
 concionatori illi accidit, se vt tam male lo
 prudēs ille dynasta purgauerit, concionator
 cionique transfuersus incurrerit, modo
 trumq; vitasset, si ducem præmorsu moliri
 issset, priuatè conuenisset, progressu liberè
 & regressus causas vterq; clam & amur, qu
 cè contulissent, vel quod equidem subierit
 mallem, militaria illa imperatori, in prime
 per

*Hierony-
 mus Oso-
 rius in hi-
 storia de
 rebus gestis
 Emma-
 nuels regis
 auspiciis,
 libro 8.*

at exercitorisq; consiliariis reliquisset, sui-
 ilites bene esse muneris negauisset. Ergo in-
 peratoris causa neminem condemnet o-
 rigantior, neque illos temerè lædat, quo-
 illo periculum vt potentia, sic est etiam iracun-
 imperatoris maior, & feritas. Regum pericu-
 uas pericula reprehensio est, Episcoporum su-
 capientes verba, magistratum inutilis, inuidio-
 expugnatum locupletum. Et quia cautum con-
 ? quid salutumq; esse concionatori volumus,
 gnaxime quid in optimates & viros facile
 d, se vobis principes loquatur audaciùs, etiam
 ella deus etiam admonemus. Artaxer-
 lamam cuiusdam iniquiùs, contumelio-
 xponensque loquenti, & liberiùs allatranti
 bilis. Per militum tribunum in hunc mo-
 dum respondiisse accepimus, tu qui-
 edo, eam existimas licere tibi de tuo rege
 tam male loqui, at ego fas esse arbitror, in-
 erit, eos, qui meis rebus obtrectant, non
 rerit: modo loqui quod libeat, sed etiam
 ramoliri quæ velim. Nemo quos vellet,
 rogreffere liberè coarguit, & obuia quæq; lacera-
 m & amittit, quin eam inuidiæ tempestatem
 quidem subierit, quæ ratem aut omnino de-
 tori, comprimere, aut fluctuantem lögè com-

D d 5 pelle-

pelleret. Quamobrem suadeo vobis
 multisque prospiciat inopportuna
 hic censor, caueatque ne dum omnia
 cupit, omnibus careat, præstat
 quamplurimis prodesse, quam ne
 ni. Quid ergo? in tanta morum,
 licentia conniuebit orator? can-
 mutum, ignauumque præbebit
 neque latret vnquam, neq; mor-
 Exagitarunt vitia Propheta, in
 tus est Christi præcursor, repro-
 dit ipse mundi & hominum libe-
 acerrimè, inuecti in hominum sceler-
 Apostoli sunt; martyres exarserunt
 fulmina doctores, non modò
 iecerunt. Paulus tertio quoque
 bo, num fingo? num mentior? argu-
 obsecra, increpa, & de Creten-
 loquens increpa illos durè. An
 ras (sic enim mecum isti loquuntur)
 qualis concionator Basilius fuerit
 qualis Chrysostronus, qualis Ambro-
 sius? Sanctus ille Menas solitudinis
 cultor, qui se adirent, flagitiosum
 que esse sciret, eos grauissimis verbera-
 cruebatur, studebatque vt diui Gregorius

2. ad Tim.

4.

Ad Titum.

1.

erbis vtar, qui huius est scriptor hi-
 oria, in eis vehementer per linguam
 quire. Macius ex Abbate factus Epi-
 op^o Theodoric, Theodoberti, Clo-
 trium potentissimorum regum
 gravissimus reprehensor fuit. Diuus
 Antonius, quem Paduanum vulgo
 icimus, cum non Patauinus, sed O-
 riponensis esset, in obiurgandis, in-
 ctandisque vitiis personarum ratio-
 nem non habuit, sed omni delectu
 discrimine sublato scelera liberri-
 me accusavit. Et vt Esaias cecinit,
quasi plastrum nouum triturans habens
nostra ferrantia, montes comminuit, &
colles, quasi puluerem posuit. Quin-
 etiam obiurgante Antonio minutu-
 concionatores partim erubuisse,
 An igitur partim expalluisse dicuntur: quam e-
 nim timidi, quam angusti animi ef-
 sent, Antonio concionante discebant.
 Quod si eloquentiae veteris memoriã
 replicare voles, nullum fuisse flagitiũ
 reperies, cui bonus orator ignosceret:
 quare reuoca ipse te, & cuius cõsiliij sis
 autor, intellige. Agnosco beneficium,
 agoque

Lib. 3. Dia-
logo. c. 26.

Ex Grego-
rio Turo-
nensi epis-
copo.

cap. 41.

Ex Surio.
de vitis sã-
cto.

agoque gratias, agamque dum videri
liceat tamen respondere per pauca.
Ista enim non solum concionatorum
laus fuisse videtur, sed etiam temporum.
Equidem nihil habeo antiquius & charius
medela, & sanatione morborum, qui in medullis
rent Christiani populi: sed tamen
huius salutis compotes esse possunt
tempora illa, quæ præterierunt, in
porumque illorum doctores, ce-
toresque desidero. Non enim
non stomachosi, non iracundi, non
acerbi vulneribus medentur, sed
nera imponunt: ille ille reprehendit
qui Deum sibi in obiurgando prop-
nit, priuatas inimicitias non per-
quitur, charitate ardet, virtutum
nium comitatu circumseptus irascen-
rem, non hominem notat, priuatas
admonitionem quandocunque licet
publicæ obiurgationi præmunit, quæ
tetra sunt, quæ nefaria, quæ intoleranda
ita publico in conuentu dilacerat, in
querelæ iustæ locum nullum relinquit.
Hæc superioris ætatis homines imp-

fecerunt, habebatur illo tempore,
unos huic muneri, principes con-
cionatori, quisquis ille esset, parebant,
ros homines, sacrasque familias
plurimum donis, & muneribus cu-
labant, si quid Ecclesia arguisset,
& famulabant, si qui tamen reper-
erent duriores, eos non tam alienā-
ntes, & exulcerandos, quàm leniendos
placandos curabat Ecclesia, quæ ma-
est laborans de salute filiorum. I-
que & illi ipsi concionatores, qui à
itate semper stabant, reges regum
amicos in concione præteribant,
cum Christi causa concionatore
cente, detrimentum passura esse
debat. Eoque animo semper fu-
erunt, ut sententiæ, reprehensionisq;
indiam capite ipso præstarent. Ve-
tas verò, quam nostrates Philosophi
Christianorum regum terris par-
erunt, quamque tacitam tenere vix
erunt, non est ita vitalis, ut eam cæ-
ere sit nefas. Quare remittant de se-
itate, seruiant necessitati, repri-
ant ipsi se, temporaque expectent,
meliora.

meliora. Præstat enim tacere, quam d
lum, quem reprehensione committiffi
ris, ad graue facinus instigare. Is
thus Abnerum intempestiue combeci
it, & regnum amisit. David autem, hoc
tandiu dum regni sui res non hectori

Reg. 2. c. 3.

Reg. 3. c. 2.

constitutæ erant, Ioabum in
sum homicidam, turpemque feru
um ne appellauit quidem, scelerat
ultionem in tempus opportunum
stulit. Vera enim Sallustij sententia

*In proe-
mio belli
Iugurthini.*

est, frustra niti, neque aliud se
do nisi odium querere extrema de
est. Multa regibus Apostolica
des concedit inuita, & maioris
boni quædam pedibus trahi
Augustinus ille, quem sancti
Gregorius ad Britanniam misit,
vt magnam illam insulam ex
nis faucibus ereptam in Christian
libertatem vindicaret, cum in
quos vera iam fides illuminarat,
dam veteris nequitie reliquias
re animaduertisset (dediscit enim
mus serò quod didicit diu, vt
neca) Romanum Pontificem Greg

In Troade.

iam f
m qu

re, quare de hoc ipso consuluit, cui vigi-
 communissimus Christiani gregis pastor.
 re. Lib. 12. Epistol. 7. ad Augustinum. Auctor fuit, ut quaedam Anglorum,
 iue combecillitati, nouitatiq̄e permitte-
 uid *hoc enim tempore* (placet enim tanti
 non beatorum doctoris, tamq̄e diuini Pontificis
 m in illa subiciere) *sancta Ecclesia quaedam*
 que *per feruorem corrigit, quaedam per mansue-*
 scelerum *diuine tolerat, quaedam per cōsiderationem*
 rtunum *simulat, atq̄ portat, ut sepe malum quod*
 tij sententia *refertur, portando, & dissimulando com-*
 d se *portat.* Hęc Pontifex. Ergo Augustinus
 m. a. de *tempore cessit auctore Gregorio, ne-*
 olica *que omnia vocauit ad calculos.* Ex
 ioris *quo intelligitur non viribus, non ter-*
 rahi *more, non minis si negocia tument,*
 sancti *rendum concionatori esse, sed cōsi-*
 m mitem *to, taciturnitate, atque prudentia.*
 a ex *Incendias, ait Ecclesiasticus, carbo-*
 rificans *peccatorū arguens eos, ne contra faciem*
 im in *contumeliosi, ne sedeat quasi insidiator*
 narat. *in tuo.* Noster quidem dux, & pa-
 uias *re Ignatius cōcionatores quæ grauia*
 it enim *essent, de vno non modò dicere sed*
 , vt *nam suspicari prohibuit. Cū e-*
 em Greg *um quidam ex nostris neminem sua*
 sorte

Lib. 12. E-
 pistol. respō-
 sione 7. ad
 Episcopum
 Augusti-
 num.

cap. 8.

forte dixisset esse contentum, nuncio
Regem, non Papam, quod vitioque vel
nova cupiditas, ambitioque deest
non soleat, finita concione sic eum Prop.
aggressus Ignatius. Vnus est Papa
taxat in terris, vnum, quicumque
sit, tamen ob id ipsum quia vnus
præterire concionantes necesse
istum vnum, cui vniuersa parer
fia, minus cautè, minus verec
minus honestè appellare non
itaque grauissima concionatorum
posita pœna quid non solùm de
rima obiurgatione, sed etiam de
sonarum inconsiderata cõfusione
toret, & illis qui aderant, & nobis
posteris indicauit. Lege etiam
est, ne singularis obiurgatio sit,
neratim vitia mordeantur. Ignat
tem non tantùm apud nos, sed
omnes etiam valere debet author
cùm enim vitiorum esset in se
diligens, hominumq; salutis per
dus, tamen qui ægrotatis mundi
arteriarum pulsus tetigisset, quod
inuisum, aut inutile futurũ esset,
con

tionatoribus tentari vetuit, vniuf-
 que vel loci, vel personæ notandæ li-
 centiam interdixit. Seuerissimos fuis-
 se Prophetas non ignoro, nec me præ-
 terea maximū illum Baptistam ne re-
 quis quidem pepercisse, sed illæ tum
 iustitiæ agebatur, quæ sermonis lenitatē
 requirebant. Neque tamen prisci vates
 Reges non sunt molliter alloquuti, Na-
 man enim Dauidi post immane il-
 lud Vriæ & violati & occisi scelus ad-
 versum se se callidè insinuauit, & te-
 mulo orationis exordio aditum quæsi-
 tum ad regem arguendum. D. Paulus
 Agrippam orationis artificio
 tenuit, utque ab illo libentiùs au-
 ditur, sermonis acerbitatem dili-
 gentissimè, prudentissimèque vitauit.
 Ignatium, Ambrosium, Chrysostrum,
 Cyprianum, Macium, Antonium com-
 memorant, qui esse censores volunt,
 in quemuis prout libido tulerit,
 Bacchari: sed illis sanctitas, autori-
 tas, sapientia, necessitas istam obiurgan-
 tiam dabant, vobis (videte
 quomodo rem deducam) vita illa si esset,
 Ee quæ

2. Reg. c. 12.

Actor. 27.

quæ tanquam Philosophia principiorum
 obiurgare posset insaniam, tamen
 uersa sunt tempora, non eadem
 tas, non hominum mens, non ingenia
 non mores, non rerum tempora
 que conditio. Qui autem in exag
 dis non solum vitiis sed etiam po
 nis Chrysofomi exemplo nituntur
 vehementer errant. Chrysofom
 enim, & quia sanctissimus, & quia
 etissimus, & quia illorum pal
 quos arguebat, merito ac iure
 rus erat, quod si vos Chrysofom
 prehensio delectat, date operam
 tus in vobis Chrysofomus app
 nunc enim ne dimidiatus quid
 elucet in vobis. Chrysofomi
 tionem, constantiam, patientiam,
 ritatem, religionem, parsimoniam,
 sterum vitæ cultum qui imitabi
 imitari etiam poterit acrimonia
 & asperitatem obiurgandi. Est
 imitatorum error iste vel maxim
 vt se illius similes continuo fore
 tent, cuius rem vnam duntaxat
 quantur. Nostri accusatio, nostr

a prima correctio prima sit, vt in aliis corri-
 , tamen tendis fructuosi esse possimus. Qui-
 ad emendatam virili fortasse animo sunt, tamen
 on ingenuis consiliis vtuntur, nec enim
 emponunt arborum excidunt, quàm euellunt,
 n exagunt, neque fruticari non desinit. Nam
 tiam per quam nullam ingenuitatem, nullam
 nituntur arborum in arguendo præstant, vtque
 ystomachum veri salubresque sint, minus inter-
 , & quia in verum verecundè loquuntur, sæuissimi
 m palam, acerbissimeque compungunt,
 iure se quosdam reprimunt, tamen non
 ystomachum extirpant vitia radicitus. Qui autem
 ocrant peccata generatim, & vniuersè coar-
 as appaunt, sed ita & propriè, & grauitè,
 as quidem & utiliter, vt se quisque curari sentiat,
 tomi erroratum queratur nemo, iis concio-
 ntiã, mandandi est palma tribuenda. Reges a-
 oniam, mandandi quidem non sunt, multo mi-
 mirabuntur adulandi. In quo Christianos
 imoniam concionatores à Balamo Propheta
 i. Est turpissimum est, qui mercede
 maximam à Moabitarum rege conductus vt iret,
 o fore de Israeliticam gentem maledictis
 taxat percontaret, tamen vbi ad locum
 o, nostrum ventum est, precio corrumpi non po-
 correctio

Ec 2 tuit,

Numer. 22.

tuit, sed spreto terreno rege ad caelestem
 dominatoris loquutus est voluntate.
 Fructuosi concionatores audaces pro
 iectique non sunt, dicunt tamen quae
 videntur esse dicenda: hos fructuosi
 illos confirmant, alios deterrent,
 alios cohortantur, apud omnes
 eunt, cum singulis colloquuntur.
 Quid tamen illud sit, quo singulis
 haec vniuersitas effici possit, diuus Hiero-
 nymus videtur ostendere, qui Theo-
 philum Alexandrinum laudat, quod
 extollit, atque effert, quod suscepit
 causam egerit absque inuidia persequen-
 rum, dumque omnes erudit, vnum
 iugularit, quem vnum illum ego
 interpretor, in quem fortasse libellus
 erat scriptus, de cuius confectio-
 Theophilo Hieronymus gratulatur.
 Ipsa enim veritatis exposicio illi
 qui perperam de rebus sentiat, ratio
 quaedam reprehensio est. Castitas
 laudanda libidinosus obiurgatur.
 benignitatis commendatione auarus
 arguitur, superbum, iracundum, vniu-
 lentum, raptorem, latronem commu-

*In epistola
 ad eundem.*

iter accusare sit satis: nec est quòd ab
ac vel lenitate, vel immensitate re-
cedat orator, ne veterum odiosissi-
mas satyras reuocare videatur. Morù,
inquit, illa est varietas, & dissimili-
tudo, quæ corporum, atque forma-
rum, fierique non potest, vt vna in-
multos adhortatio conueniat. Sed
qui dissimiles videmur, simillimi su-
mus, atque ita coniuncti, vt ex se vno
ceteros concionator agnoscat. Mor-
alis nemo est, quem non dolor attin-
gat, moeror, libido, aegritudo, cupi-
ditas. Quare se intuentem licet aliorù
cogitationes ex suis studiis, curisque
metiri. Non omnium vna, eademque
vitiata sunt, tamen vna atque eadem
causa, & origo peccandi, effrenata cupi-
ditas, cui quò laxiores damus habenas,
scelera committimus grauiora: quò
autem illas fortiùs adducimus,
tardiùs, remissiùsque peccamus.
Qui igitur sui contemplator erit,
censor, castigator, admonitor cæ-
teros reprehendet, perpunget, ac per-
mouebit: nam ex iis, quæ expertus

Ee 3 est,

est, quid alij patiantur, cogitent, curant, contentur, velint, difficile non est augurari, atq; ita de occultissimis hominum consiliis loqui, non ut qui præter auditum habeat, sed ut qui quasi patefacta, nudataque videtur. Dabit autem concionator operam, quòd lingua non peruenerit, quòd peruenire expediens nõ sit, vita ipsa uadat. Quæ si sanctissima erit, omni corporis contagione purissima ipsa per se quidquid ubique erit summum tacita reprehendet. Cum profertim morbi quidam sint, quibus chirurgiæ, non pharmaca, sed natura ipsa medeatur. paucos dies pater obdura, istarum rerum, quæ tibi dolori esse video, orbem immortalis ille Deus fortasse conuertet, quæ istis lacrymis, suspiriisque precibus, vel insperata venient, silentio tui & patientiæ vberimos fructus percipies. Vale, & nostri Ioannis miri obitum mecum luge, de cuius morte mihi hæc ad te scribenti nuncius allatus est nuncius. Obiit Comp

lo in die, qui morienti Christo sacer
 rat, quem suæ mortis diem fore præ
 xerat, idemque illud ei euenit quod
 quidam itidem nostro biennio ante
 contigerat. Cùm enim Niuerni in
 Gallia Sacerdos quidam noster fru
 ctuosus & pius ægrotaret, in votisque
 habuisset piisque precibus postulasset,
 quo die Christus egit animam, eo
 ipse quoque ageret suam, dignus fuit,
 cui in eum diem mors diuinitus extra
 neretur. Hoc etiam S. Alexius,
 hoc S. Franciscus Paulanus mortuus
 est die. Ego mi Alfonse Ioanni Rami
 non rerū curiositate à qua semper
 abhorruit, sed vel argumentorum,
 vel thesium salubritate, vel ardore &
 contentione dicendi, vel diuturnitate
 concionandi, vel audientium fructu,
 vel varietate locorum, vel religiosæ
 vitæ perpetuitate quàm paucissimos
 comparo, neminem antepono. No
 bis & lætum & triste sui desiderium
 reliquit. Sed quoniam vt de Hor
 tensio Cicero dixit, perpetua qua
 dam felicitate vsus cessit è vita,

*In præ
 mio lib. de
 claris ora
 to.*

Ec 4 oppor-

opportunitatem mortis lætitia
quàm mœrore prosequamur.
iterum.

AD QVOSDAM DIVINI VERBI
bi Præcones epistola.

De concionandi aviditate coercenda

MAGNA res est, viri gravissimi
magna inquam res est, &
de præclara concio, dignitas
quamobrem eius potiundæ cupiditate
tate animus ardeat, & flammis amoris
incendatur. Sed quoniam virginitas
huius non minor est pudicitia, quam
forma: cauere amatores debent, ne
illi Penelopes vel sponsi, vel proci
piditate vna rapiantur, qua & castitas
mæ puellæ displiceant, & nuptiarum
spe deiecti in honoris, vitæq; dilectio
men adducantur. Non enim suscipiunt
non cura, non lacrymis, ægritudine
ista amari concio vult, quæ in speculato
formosa mores habet multò pulchrior
res. Dat quæ humanissima, misericordis
maq; est, erratis veniam, vestramque affi